

ת"פ 41961/03/11 - מדינת ישראל נגד מייק חיון

בית משפט השלום ברחובות

19 מרץ 2014

ת"פ 41961-03-11 מדינת ישראל נ' חיון

בפני כבוד השופטת שרון קיסר
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
מייק חיון

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד שני קופנהגן

ב"כ הנאשם עו"ד שי אורן מהסנגוריה הציבורית

הנאשם בעצמו

גזר - דין

מבוא

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. על פי עובדות כתב האישום בו הורשע הנאשם, בתאריך שאינו ידוע במדויק למאשימה וכחודשיים עובר לתאריך 28.5.2010, שלח הנאשם קורות חיים לחברת "איזוטופ בע"מ" (להלן: "החברה"), במסגרתו מסר פרטים שאינם נכונים בדבר היותו בוגר קורס קציני ביטחון בכירים, מפקד פלוגה סיור כפרי מג"ב השפלה, לוחם מג"ב וראש צוות סיורים מג"ב אי"ש, בוגר קורס מ"כים ולוחם במג"ב.

ביום 28.5.2010 זומן הנאשם לראיון בחברה, כאשר במהלכו הציג עצמו בפני מרדכי נאמן, יועץ החברה, כקצין לשעבר במשמר הגבול אשר פיקד על מספר יחידות, בעל הסמכה של קב"ט ובעל ניסיון מקצועי כקב"ט במפעלי רותם, נעדר עבר פלילי ו/או תעבורתי - פרטים אשר אינם נכונים.

ביום 1.6.2010 התייצב הנאשם לעבודה בחברה, וביום 2.6.2010 החליט לעזוב אותה, וזאת לאחר שנתבקש להציג מסמכים והמלצות אודות עברו.

3. הצדדים הסכימו במסגרת הסדר טיעון כי הנאשם יודה בעובדות כתב האישום, יורשע ובטרם הטיעונים לעונש יתקבל תסקיר מבחן בעניינו, אשר יבחן בין היתר את האפשרות להאריך את המאסר על תנאי התלוי כנגד הנאשם.

4. צוין, כי ביום 5.2.2014, לאחר טיעוני הצדדים בעניין זה, ניתנה החלטה לפיה המאסר המותנה אשר הוטל על הנאשם בת"פ 1922/07, איננו ניתן להפעלה בתיק זה.

תסקירי המבחן

5. בעניינו של הנאשם הוגשו ארבעה תסקירי מבחן.

בתסקיר המבחן מיום 4.4.2012, צוין כי הנאשם בן 35, גרוש, אב לילדה בת 8, אשר עלה לארץ עם הוריו מצרפת בשנת 1991 וכיום מתגורר בבית הוריו בבית ים. מדבריו של הנאשם עולה, כי סיים 10 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, שירת שירות מלא בצבא בתפקיד מחסנאי, וכי מאז שחרורו עבד במספר רב של עבודות מזדמנות, כאשר בחמישה חודשים האחרונים עובד כמתקין תריסי אלומיניום.

שירות המבחן ציין, כי הנאשם מוכר להם מחקירת מעצר שערך בעניינו בשנת 2007 בגין חשד לעבירות זיוף ומרמה, הטרדה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. מחקירת המעצר עולה, כי הנאשם זייף מסמכים שונים והציג עצמו כבעל כישורים בתחום הביטחון ותעודות מזויפות, שעל סמך הכתוב בהן התקבל לתפקיד קצין ביטחון בעיריית רמלה, וכן בעת מילוי תפקידו, פרסם ידיעות בדבר סכנת התנקשות באישים בכירים בגין תגברו כוחות המשטרה והשב"כ. עוד עולה מחקירה זו, כי הנאשם נוהג באופן מרמתי וזייפני כדרך להשיג הכרה ותחושת ערך, כשלמעשה מתקשה לנהוג באופן אחר להשגת צרכיו, וכי נוכח הסיכון הגבוה להישנות עבירות מרמה נוספות על ידי הנאשם, כמו גם רצונו להשתלב בטיפול פסיכולוגי, המליץ שירות המבחן בשעתו על הטלת צו מבחן למשך 6 חודשים על הנאשם. עם זאת צוין כי בית המשפט לא קיבל את ההמלצה והטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

בהתייחס לעבירה נשוא תיק זה, ציין שירות המבחן כי הנאשם מודה ולוקח אחריות על ביצועה, אולם יחד עם זאת מתקשה להכיר בחומרתה, כי הנאשם מודע לנטייתו לפתור את בעיותיו בדרכי מרמה וזיוף ואף שיתף את שירות המבחן במקרים נוספים בהם פעל בדומה ולא הועמד לדין בגינם. עוד צוין, כי על אף שהנאשם מבין את הבעייתיות בהתנהלותו הוא חוזר ופועל באותה הדרך, באופן הדומה לבעיית התמכרות, וכי צורכו הרגשי בהכרה ותחושת הערך הינו כה חזק עד כי אינו בוחל בדרכים להשיגו, גם כשמדובר בפגיעה ובניצול של האחר.

עוד ציין שירות המבחן את הספק העולה ביחס ליכולתו של הנאשם לערוך שינוי בדפוסי התנהגותו, וזאת נוכח העובדה כי נשפט בעברו בגין עבירות דומות.

נוכח כל האמור לעיל, ונוכח הבעת רצונו של הנאשם להשתלב בטיפול פסיכולוגי, אולם זאת לצד קיומה של מוטיבציה חיצונית ומועטה מצד הנאשם, המונעת מהחשש של הסנקציה העונשית התלויה נגדו, כאשר להערכת שירות המבחן הטיפול בדפוסי זיוף ומרמה מצריך רמת מוטיבציה גבוהה ונכונות לעבודה טיפולית אינטנסיבית ומעמיקה, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה עונשית וטיפולית בעניינו של הנאשם.

6. בתסקיר המשלים מיום 30.12.2012, צוין כי הנאשם השתלב בטיפול פסיכולוגי, אולם זה הסתיים לאחר 8 פגישות, בשל כך שהמטפלת שטיפלה בו יצאה לחופשת לידה. שירות המבחן התרשם כי בחירה זו, במטפלת אשר נמצאת בשלבי הריון מתקדם, מחזקת את התרשמותו כי הנאשם חושש מקשר טיפולי מעמיק, וכי הוא מחליף מטפלים

כדי להימנע מיצירת קשר אינטנסיבי ארוך טווח כפי שמתבקש מטיפול בבעיות המורכבות.

עוד צוין, כי הנאשם הציג בפני שירות המבחן מסמך ממרכז "אביב" המעיד על השתלבותו בטיפול פסיכולוגי פרטני מנובמבר 2012, וכי היות ומדובר בשלב ראשוני בטיפול שירות המבחן אינו יכול להעריך את מידת מחויבותו של הנאשם להליך הטיפול.

נוכח האמור, צוין על ידי שירות המבחן כי אם בית המשפט מעוניין להמשיך ולבדוק את האפיק הטיפולי האמור, יש לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם לתקופה של שלושה חודשים, במהלכה יעקוב שירות המבחן אחר השתלבותו והתמדתו של הנאשם בטיפול.

7. בתסקיר המשלים מיום 17.4.2013, צוין כי הנאשם משתף פעולה בצורה הולכת וגדלה בהליך הטיפולי, וכי הוא החל להפגין מוטיבציה ולשנות את דפוסיו המכשילים. יחד עם זאת, מדובר בשלב התחלתי בתהליך הטיפולי אותו עובר הנאשם ועדיין לא ניתן להעריך את מידת יכולתו להתמיד ולבסס תהליכים של שינוי. לפיכך, הומלץ לדחות את הדיון פעם נוספת, לתקופה של שלושה חודשים, כאשר במהלכה יעקוב שירות המבחן אחר התקדמות הנאשם בטיפול האמור.

8. בתסקיר הסופי מיום 27.10.2013, המליץ שירות המבחן להאריך את המאסר על תנאי התלוי כנגד הנאשם ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה, וצו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 140 שעות.

בתסקיר צוין, כי הנאשם מתקשה להגיע בקביעות למפגשי הטיפול ולשמור על רצף טיפולי, אולם יחד עם זאת, כאשר הוא משתתף במפגש האמור, הוא משתף בתכנים מעולמו הפנימי ומגלה רצון להיעזר. שירות המבחן התרשם, כי התמדתו של הנאשם בקשר הטיפולי מסייעת לו בהתמודדות עם קשיים במישורי חייו השונים.

עוד צוין, כי בנוסף לטיפול הפסיכולוגי, השתלב הנאשם בקבוצה טיפולית המתקיימת בשירות המבחן אחת לשבוע, המיועדת לעוברי חוק אשר ביצעו עבירות בתחום המרמה והזיוף, וזאת נוכח העובדה כי בטיפול פסיכולוגי פרטי קיימת אפשרות לטשטוש מסוים של דפוסים עבריינים ומרמתיים, בהם מעדיף הנאשם לא לגעת. למפגשי הקבוצה הטיפולית מגיע הנאשם בקביעות, ומשתתף באופן המותאם לשלב ההתחלתי בתהליך הטיפול.

נוכח כל האמור לעיל, המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר על תנאי התלוי כנגד הנאשם והטלת צו מבחן למשך שנה, כאשר בצידו תנאי לקיומו, הכולל המשך טיפול פסיכולוגי וטיפול קבוצתי בשירות המבחן. עוד המליץ שירות המבחן על הטלת צו שירות לתועלת הציבור על הנאשם בהיקף של 140 שעות, וזאת כענישה חינוכית וקונקרטית על הנאשם.

ראיות ההגנה לעונש

9. מטעם הנאשם, הוגש סיכום טיפול מפי אייל שדה, פסיכולוג קליני מומחה ממרכז "אביב", המהווה מרכז טיפול, יעוץ ואבחון בתחומי הנפש וההתנהגות, מיום 10.12.2013. מהסיכום עולה, כי הנאשם נמצא בטיפול במסגרתם מיום 28.11.2012, בו הוא משתף פעולה בצורה המשתפרת עם חלוף הזמן, וכי ניכר כי הנאשם למד לעשות שימוש טוב ויעיל בטיפול בתחום הזוגיות, יחסים בין-אישיים, יחסיו עם הוריו, יחסי מרות ותעסוקה. יחד עם זאת, צוין, כי בתחומים אחרים הקשורים לעונשו ולגבולות הטיפול, גילה הנאשם קושי לשתף פעולה, כאשר לטענתו קושי זה נובע בעיקר מקשיים כלכליים, אם כי לאחרונה השתפר הנאשם ביחס להגעתו למפגשים.

עוד צוין, כי הנאשם מגלה התמדה בתחום התעסוקתי ובעבודתו הנוכחית, בה מעסיקו שבעי רצון ממנו, וכי הנאשם

מקיים מערכת יחסים זוגית ממושכת.

באשר להפגמת ההליכים הטיפולים, צוין, כי הנאשם מפגין שביעות רצון הן מהטיפול הפרטני והן מהטיפול הקבוצתי, כי מקבל מהטיפול תמיכה ומגיע לתובנות באשר לעבירה נשוא תיק זה, כאשר לדבריו, ענישה אכן מרתיעה אותו, אך לזמן מוגבל בלבד, וכי טיפול ארוך טווח מלמד אותו תפקודים בריאים ומקובלים יותר חברתית. בסוף המסמך, הומלץ על המשך טיפול הנאשם למשך שנה נוספת.

טענות הצדדים

10. המאשימה עותרת להטיל על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 5,000 ₪. לטענתה, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל, וזאת לצד ענישה נלווית.

ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת העבירה בה הורשע הנאשם, ואת הערך החברתי של חופש הרצון, הפעולה והבחירה של המרומה, אשר נפגע מביצועה. עוד הדגישה המאשימה את החומרה הטמונה בעובדה כי הנאשם במעשיו פגע במועמדים נוספים אשר ניסו להתקבל למשרה.

ב"כ המאשימה הפנתה לתסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם, מהם עולה טשטוש הצורך של הנאשם בהליך טיפולי וכי ניתן ללמוד מהם כי הנאשם לא נרתם באופן אמיתי להליך הטיפולי, לא הפנים את חומרת מעשיו ואת החולשות באישיותו, וזאת כדי לשקם עצמו ולמנוע מהציבור את הפגיעה בו על ידי מעשיו.

עוד הדגישה המאשימה כי לנאשם עבר פלילי, הכולל הרשעה קודמת בגין עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בכוונה לקבל דבר, הפרעה לשוטר והטרדה באמצעות מתקן בזק, בגין הושת על הנאשם מאסר בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וענישה בעלת רכיב כלכלי, ענישה אשר לא הרתיעה אותו לשוב לסורו ולהישנות מעשיו באופן דומה. לפיכך, לטענתה, הסיכוי להישנות מעשים דומים על ידי הנאשם בעתיד הינו גבוה, ומשכך על בית המשפט להחמיר בעונשו.

11. הסנגור עותר לכך שבית המשפט יקבל את המלצת שירות המבחן, ויטיל על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור וצו מבחן למשך שנה.

לטענת הסנגור, מעשיו של הנאשם אינם ברף העליון של החומרה, שכן כל שעשה הוא להגיש קורות חיים שקריים, מבלי לצרף כל מסמך מזויף, וכי ככלל לא מוגשים כתבי אישום בגין מעשה מסוג זה, שנעשה חדשות לבקרים.

עוד טען הסנגור כי הנאשם החליט לעזוב את עבודתו בתפקיד אליו התקבל לאחר שהבין את האחריות הרבה הכרוכה בתפקיד, וכי החברה אשר קיבלה את הנאשם לעבודה הגישה תלונה במשטרה רק משום שחשבה כי הנאשם הינו מרגל תעשייתי שנשלח על ידי חברה אחרת כדי לבדוק את מצב החברה.

הסנגור הדגיש כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו והודה בביצוע העבירה, והפנה לתסקירי שירות המבחן אשר הוכנו בעניינו של הנאשם. באשר לתסקיר הראשון, ציין הסנגור כי שירות המבחן נמנע מלשלב בהליך טיפולי במסגרתו נוכח העובדה כי הנאשם ביצע עבירת מרמה בפעם השנייה ומשכך עליו לעבור טיפול ארוך ומעמיק, ונוכח העובדה כי לא החל טיפול זה קודם לכן באופן עצמאי. עם זאת, בהמשך, ראה שירות המבחן בחיוב את השתלבות הנאשם בהליך טיפולי פרטי שנמשך 8 חודשים, ועל כן עתר לבית המשפט מספר פעמים בבקשה לדחות את הדיון בעניינו על מנת

למצות את ההליך הטיפולי אותו הוא עובר, ואף במקביל שילב שירות המבחן את הנאשם בהליך טיפולי מטעמו, בו משתתף הנאשם בקביעות ובהתמדה.

עוד הפנה הסנגור לתסקיר המשלים והסופי של שירות המבחן בעניינו של הנאשם, ממנו עולה כי הנאשם שולב במקביל לטיפולו הפרטי גם בטיפול במסגרת שירות המבחן וזאת לשם פיקוח על התקדמותו ולא בשל טשטוש כפי שטענה ב"כ המאשימה, וכן הפנה להמלצת שירות המבחן לפיה יש להאריך את המאסר המותנה התלוי כנגד הנאשם, וזאת לצד המשך ההליך הטיפולי, ולצד צו שירות לתועלת הציבור.

הסנגור טען עוד כי הנאשם עלה לארץ מצרפת, גרוש ואב לילדה לה משלם מזונות, כי עומד להתחתן בשנית, כי בשנתיים האחרונות מגלה יציבות בתחום התעסוקתי ואף מועסק בבקרת מצלמות באופן קבוע. כן ציין כי מאז ביצוע העבירה לא נפתחו כנגדו תיקים נוספים וחדשים.

12. הנאשם בדברו האחרון ציין בפני בית המשפט כי הוא מבין את הפסול במעשיו, וכי הוא מעוניין לפתוח דף חדש בחייו ולשקמם. עוד ציין כי הוא עובד מזה שנתיים בעבודה מסודרת, אליה התקבל לאחר שהציג את קורות חייו המפרטים את פרטיו האמיתיים, כי הוא משולב בהליך טיפול קבוצתי במסגרת משרד הרווחה, בו הוא נעזר ומשתף פעולה, וכי הוא עתיד להינשא בשנית. בסיום דבריו, ציין הנאשם כי לא יחזור על מעשיו, וביקש מבית המשפט להתחשב בו בגזירת עונשו.

דין והכרעה

13. בפתח הדברים אציין כי תיקון מס' 113 לחוק העונשין לא חל במקרה דנן, אולם גזר הדין ייכתב לאורו של תיקון זה.

14. עבירת המרמה אותה ביצע הנאשם הינה חמורה. הנאשם הגיש קורות חיים, המכילים פרטים רבים שקריים, בין היתר כי הנאשם בעל הסמכה מקורס קציני ביטחון ולוחם בצה"ל לשעבר, אשר הביאו לכך שהנאשם קיבל את התפקיד האמור תוך הצגת מיצג שווא ושקרי למעסיקו, ובכך פגע משמעותית בערכים החברתיים המוגנים של חופש הבחירה ושל רצון מעסיקו.

על הפגיעה בערכים האמורים, ועל חומרת עבירת המרמה, יפים דבריו של כבוד השופט א' א' לוי בע"פ **37/07 פרג נ' מדינת ישראל**, (10.3.2008):

"ערכים אלה [חופש הבחירה והרצון] נפגעים כאשר אדם מוסר לחברו פרטים מטעים ובעקבות כך מקבל הלה החלטה שונה מזו אליה היה מגיע לו ידע את מצב הדברים לאשורו. חופש בחירה קיים מקום בו פרושה בפני מקבל ההחלטה אינפורמציה מלאה ומהימנה. מסירת פרטים שגויים באופן מודע, משכללת את יסוד ה"מרמה".

15. לעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש ליתן משקל לתכנון הרב שקדם לביצוע העבירה, בכך שהנאשם כתב וערך מסמך קורות חיים, המפרט פרטים שקריים וכוזבים, המותאמים לדרישות התפקיד אליו התמודד.

כן יש ליתן משקל הן לנזק שנגרם למעסיק מביצוע העבירה, והן לנזק שנגרם למתמודדים הנוספים אשר התמודדו על המשרה האמורה.

עוד יש ליתן משקל לנזק אשר היה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, לולא התבקש הנאשם על ידי מעסיקו להציג מסמכים

אשר יאמתו את פרטיו בקורות החיים אותם הגיש, והוא היה ממשיך לעבוד במקום ללא הכישורים הנדרשים.

לקולא יש לשקול כי הנאשם לא הגיש מסמכים מזויפים נוספים בצירוף קורות החיים השקריים, וכי עזב את עבודתו לאחר יום עבודה אחד ובכך מזער את הנזק שהיה עלול לחולל במעשיו למעסיקיו.

16. בגזירת עונשו של הנאשם שלפניי, יש ליתן משקל רב לחומרה לעברו הפלילי של הנאשם, הכולל הרשעה קודמת בעבירות מרמה, הפרעה לשוטר והטרדה באמצעות מתקן בזק, כאשר נסיבותיה של עבירת המרמה אותה ביצע דומות מאד לנסיבות העבירה בתיק זה. העובדה כי זמן לא רב לאחר שנגזר דינו בגין העבירות האמורות, ביצע את העבירה נשוא תיק זה, מלמדת על דפוס התנהגות של הנאשם ועל חוסר מורא הנאשם מפני החוק.

17. לקולא יש ליתן משקל לכך שהנאשם לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה בבית המשפט; כי חלף זמן רב ממועד ביצוע העבירה; כי הנאשם הינו עולה חדש מצרפת אשר חווה קשיי הסתגלות כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן; כי הוא גרוש ואב לילדה לה משלם מזונות ממשכורתו, כי הפגין יציבות תעסוקתית בשנתיים האחרונות וכי מאז ביצוע העבירה בתיק זה לא נפתחו כנגדו תיקים חדשים ונוספים.

כן יש ליתן משקל רב לכך שהנאשם מצוי בעיצומו של הליך טיפולי לשיקומו ולשינוי דפוס חייו כפי שמפורטים בהרחבה בתסקירי המבחן הרבים אשר הוגשו לתיק בית המשפט ובמסמך שהוגש מטעמו ממרכז אביב. אמנם תסקיר שירות המבחן הראשון של הנאשם לא היה חיובי במובן של יכולתו של הנאשם לערוך שינוי בדפוסי התנהלותו ולימד על קיומה של מוטיבציה נמוכה להשתלב בהליך טיפולי, אולם תסקירי המבחן הנוספים ככלל ובתסקיר הסופי בפרט, הראו תמונה שונה וחיובית, מהם עולה כי הנאשם שולב בטיפול פסיכולוגי פרטי ביוזמתו, ובמקביל לכך שולב גם בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן, וכי הנאשם מגיע בקביעות למפגשים ומשתתף באופן המותאם לשלבו בתהליך. עוד יש לשקול את המלצת שירות המבחן בעניינו של הנאשם.

18. נוכח כל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות במרכז הרפואי לבריאות הנפש אברבנאל בשדרות קק"ל 51 בבת ים. חמישה ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה יומיות. תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 28.4.2014.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שלוש שנים מהיום כל עבירת מרמה.

ג. קנס כספי בסך ₪ 3,000 או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס יופקד בקופת בית המשפט בתוך 30 יום מהיום.

ד. צו מבחן למשך שנה.

זכות ערעור כחוק תוך 45 ימים.

ניתנה והודעה היום י"ז אדר ב תשע"ד, 19/03/2014 במעמד הנוכחים.

שרון קיסר, שופטת

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

יעובב ביצוע רכיב המאסר למשך 45 יום, זאת בכפוף לכך שהנאשם יפקיד סך של 1000 ₪ בקופת בית משפט.

מוצא בזאת צו עיכוב יציאה מן הארץ לנאשם.

הנאשם יפקיד את דרכונו במזכירות בית המשפט עד ליום 20.3.14 שעה 12:00.

לעניין הקנס, הקנס ישולם ב- 6 תשלומים שווים ורצופים, התשלום הראשון עד ולא יאוחר מיום 1.5.14 והיתר בכל 1 לכל חודש שלאחר מכן.

לא ישולם אחד מהתשלומים במועדו, תעמוד היתרה לפרעון מיידי.

ניתנה והודעה היום י"ז אדר ב תשע"ד, 19/03/2014 במעמד הנוכחים.

שרון קיסר, שופטת

קלדנית: איילת סוסן

הוקלדעלידיאילתסוסן